

زیبایی در غزلیات جهان ملک خاتون

مؤلف: زهرا رمضانلی

انتشارات آریا دانش

بهار ۱۳۹۷

سرشناسه	: رمضانی، زهرا، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: زیبایی در غزلیات جهان ملکخاتون/ زهرا رمضانی.
مشخصات نشر	: تهران: آریادانش، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۲۶۸ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۵۴-۲۸-۴
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: جهان خاتون، قرن ۸ق. -- نقد و تفسیر.
موضوع	: Jahan Malik Khatun -- Criticism and interpretation
موضوع	: غزل فارسی -- ایران -- قرن ۸ق. -- تاریخ و نقد
موضوع	: Ghazals, Persian -- Iran -- ۸th century -- History and criticism
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۷ ر ۹۰۸ د ۱۸/ PIR۵۴۱۸
رده بندی دیویی	: ۸۱۳۲ / ۳۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۲ ۳ ۵۰

📖 نام کتاب: زیبایی در غزلیات جهان ملک خاتون

✪ مولف: زهرا رمضانی

✪ ناشر: آریا دانش

✪ صفحه آرا: اکرم ملک نژاد

✪ شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

✪ ویراستاران: شکراله غلامی سرچشمه، زهرا رمضانی

✪ نوبت: اول بهار ۹۷

✪ شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۵۴-۲۸-۴

✪ قیمت: ۲۲۰۰۰ تومان

مرکز بخش: تهران خیابان ولیعصر نبش طالقانی مجتمع نورطبقه ۴ تلفن ۸۸۵۶۲۲۷۳

www.ariyadanesht.com

فهرست مطالب

۱۷		مقدمه
۱۹		کلیات
۲۱		فصل اول: شعر چیست؟
۲۱		۱-۱ شعر چیست؟
۲۳		۱-۲ شعر و زبان
۲۴		۱-۳ زیبایی شناسی
۲۴		۱-۳-۱ تاریخچه‌ی زیبایی شناسی
۲۶		۱-۳-۲ نظرات برخی از اندیشمندان و فیلسوفان غربی و ایرانی درباره‌ی زیبا و زیبایی
۲۹		۱-۴ نقد
۳۰		۱-۵ خیال، تخیل
۳۱		۱-۵-۱ تفاوت تخیل و خیال
۳۲		۱-۵-۲ صور خیال
۳۳		۱-۵-۲-۱ تصاویر ایستا و پویا
۳۳		۱-۵-۲-۱-۱ تصاویر پویا در شعر جهان ملک خاتون
۳۴		۱-۵-۲-۱-۲ تصاویر ایستا در شعر جهان ملک خاتون
۳۵		۱-۵-۲-۲ محور عمودی و افقی خیال
۳۶		۱-۵-۲-۳ عناصر طبیعت در صور خیال
۳۶		۱-۵-۲-۳-۱ طبیعت در شعر جهان ملک خاتون
۴۶		۱-۶ عاطفه
۴۹		فصل دوم: زندگی و شعر جهان ملک خاتون
۴۹		۲-۱ زندگی نامه‌ی جهان ملک خاتون
۵۱		۲-۱-۱ تاریخ تولد و وفات جهان ملک
۵۲		۲-۱-۲ مذهب جهان ملک
۵۲		۲-۱-۳ آثار جهان ملک خاتون
۵۲		۲-۱-۴ شیوه شاعری جهان ملک خاتون
۵۳		۲-۱-۵ ممدوحان جهان ملک خاتون
۵۴		۲-۲ نظر جهان ملک درباره‌ی شعر
۵۴		۲-۳ ویژگی‌های شعر جهان ملک خاتون
۵۵		۲-۴ تأثیر پذیری جهان ملک از شاعران سبک خراسانی و عراقی

- ۵۵ ۲-۴-۱ تأثیرپذیری جهان ملک از شاعران سبک خراسانی
- ۵۵ ۲-۴-۱-۱ تأثیرپذیری جهان از منوچهری
- ۵۶ ۲-۴-۱-۲ تأثیر پذیرد جهان از سنایی
- ۵۶ ۲-۴-۲ تأثیرپذیری جهان ملک خاتون از شاعران سبک عراقی
- ۵۶ ۲-۴-۲-۱ تأثیر پذیرد جهان ملک از سعدی
- ۵۷ ۲-۴-۲-۲ تأثیر و تأثر جهان ملک خاتون و حافظ از یکدیگر
- ۵۹ ۲-۴-۴ تشابهات محتوایی شعر جهان ملک خاتون با سعدی و حافظ
- ۵۹ ۲-۴-۴-۱ عشق
- ۶۰ ۲-۴-۴-۲ احوال معشوق
- ۶۱ ۲-۴-۴-۳ احوال عاشق
- ۶۳ ۲-۴-۴-۱ صبا
- ۶۴ ۲-۴-۴-۴ مضامین اخلاقی
- ۶۴ ۲-۴-۴-۶ ادبیه سیر و قضا و قدر
- ۶۵ ۲-۴-۷ اشارات به اساطیر
- ۶۷ فصل سوم: معانی
- ۶۷ ۳-۱ بلاغت و فصاحت
- ۶۷ ۳-۲ معانی
- ۶۸ ۳-۲-۱ سابقه‌ی علم معانی در ب. خ. چهار اسلام
- ۶۹ ۳-۳ احوال مستذالیه
- ۶۹ ۳-۳-۱ حذف مستذالیه
- ۶۹ ۳-۳-۱-۱ حذف مستذالیه به دلیل وجود فرینه‌ها؛ لغوی
- ۶۹ ۳-۳-۱-۲ حذف مستذالیه به دلیل وضوح و آشکاری
- ۷۰ ۳-۳-۱-۳ حذف مستذالیه به دلیل تکیه بر روی گزاره نه نهاد
- ۷۰ ۳-۳-۲ معرفه بودن مستذالیه
- ۷۰ ۳-۳-۲-۱ مستذالیه همراه با صفت اشاره
- ۷۰ ۳-۳-۲-۲ مستذالیه با که موصول
- ۷۰ ۳-۳-۲-۲-۱ مستذالیه با که موصول برای تحقیر و تنبیه
- ۷۰ ۳-۳-۲-۲-۲ مستذالیه با که موصول برای تعظیم و مفاخره
- ۷۱ ۳-۳-۲-۲-۳ مستذالیه با که موصول برای تاکید
- ۷۱ ۳-۳-۳ مستذالیه به وسیله‌ی ندا
- ۷۱ ۳-۳-۴ نکره بودن مستذالیه
- ۷۲ ۳-۳-۴-۱ تعظیم و مبالغه
- ۷۲ ۳-۳-۴-۲ تقلیل و تحقیر
- ۷۲ ۳-۳-۵ ضمیر بودن مستذالیه
- ۷۲ ۳-۳-۶ عام بودن مستذالیه

۷۳		۳-۳-۷	صفت مبهم بودن مستدالیه
۷۳		۳-۳-۷-۱	اغراق
۷۳		۳-۳-۷-۲	پند و اندرز
۷۳		۳-۳-۸	جمع بودن مستدالیه
۷۳		۳-۳-۸-۱	ادعای شمول و استقرای تام
۷۴		۳-۳-۸-۲	اغراق
۷۴		۳-۳-۸-۳	بیان نوع
۷۴		۳-۴-۹	تفکید مستدالیه
۷۴		۳-۴-۹-۱	مستدالیه مقید به قید وصف
۷۴		۳-۴-۹-۲	مستدالیه مقید به قید اضافه
۷۵		۳-۳-۹-۳	مستدالیه مقید به قید شرط
۷۵		۳-۱۰	تأخیر مستدالیه
۷۵		۳-۴	احوال مسند
۷۵		۳-۴-۱	خبر از احکام الهی مسند
۷۵		۳-۴-۱-۱	ذکر مسند
۷۶		۳-۴-۱-۲	حذف مسند
۷۶		۳-۴-۱-۲-۱	به فرینه الهی
۷۶		۳-۴-۱-۲-۲	به فرینه انسانی
۷۷		۳-۴-۱-۳	تقدیم و تأخیر مسند
۷۷		۳-۴-۱-۳-۱	تقدیم مسند برای تأکید
۷۷		۳-۴-۱-۳-۲	تقدیم مسند برای بشارت
۷۷		۳-۴-۱-۴	تکرار مسند
۷۷		۳-۴-۱-۵	نکره آوردن مسند
۷۷		۳-۴-۱-۵-۱	بیا مقدار و نوع
۷۸		۳-۴-۱-۵-۲	مسند به صورت جمع
۷۸		۳-۵	قصر و حصر
۷۹		۵-۳-۱	انواع قصر
۷۹		۵-۳-۱-۱	قصر صفت بر موصوف
۷۹		۵-۳-۱-۲	قصر موصوف بر صفت
۸۰		۳-۶	وصل و فصل
۸۰		۳-۶-۱	موارد فصل
۸۰		۳-۶-۱-۱	کمال اتصال
۸۱		۳-۶-۱-۲	کمال انقطاع
۸۱		۳-۶-۱-۳	شه کمال اتصال
۸۱		۳-۶-۲	موارد وصل
۸۱		۳-۶-۲-۱	هرگاه دو جمله، خبری باشند

۸۲	۳-۶-۲-۲ هرگاه دو جمله، انشایی باشند
۸۲	۳-۶-۲-۳ چند مسند برای یک مسند الیه
۸۲	۳-۶-۲-۴ چند مسند الیه دارای یک مسند
۸۲	۳-۷ ایجاز
۸۲	۳-۷-۱ انواع ایجاز
۸۳	۳-۷-۱-۱ ایجاز قصر
۸۳	۳-۷-۱-۲ ایجاز حذف
۸۴	نتیجه گیری
۸۶	فصل چهارم: بیان
۸۶	۴-۱ بیان
۸۷	۴-۲ تشبیه
۸۸	۴-۲-۱ عرض از تشبیه
۸۹	۴-۲-۲ زیبایی تشبیه
۹۰	۴-۲-۳ ارکان تشبیه
۹۱	۴-۲-۴ انواع تشبیه
۹۱	۴-۲-۴-۱ انواع تشبیه، اقسام و اجزای تشبیه و عقلی بودن طرفین
۹۱	۴-۲-۴-۱-۱ تشبیه محسوس به محسوس
۹۲	۴-۲-۴-۱-۲ تشبیه معقول به محسوس
۹۳	۴-۲-۴-۱-۳ تشبیه محسوس به معقول
۹۴	۴-۲-۴-۱-۴ تشبیه معقول به معقول
۹۵	۴-۲-۴-۲ انواع تشبیه به اعتبار مفرد، مقید و مرکب
۹۵	۴-۲-۴-۲-۱ مفرد به مفرد
۹۶	۴-۲-۴-۲-۲ مفرد به مقید
۹۶	۴-۲-۴-۲-۳ تشبیه مقید به مفرد
۹۷	۴-۲-۴-۲-۴ تشبیه مقید به مقید
۹۷	۴-۲-۴-۲-۵ تشبیه مفرد به مرکب
۹۸	۴-۲-۴-۲-۶ تشبیه مرکب به مفرد
۹۸	۴-۲-۴-۲-۷ تشبیه مرکب به مرکب
۹۹	۴-۲-۴-۳ انواع تشبیه به لحاظ شکل
۹۹	۴-۲-۴-۳-۱ تشبیه ملفوف
۹۹	۴-۲-۴-۳-۲ تشبیه مفروق
۱۰۰	۴-۲-۴-۳-۳ تشبیه تسویه
۱۰۱	۴-۲-۴-۳-۴ تشبیه جمع
۱۰۱	۴-۲-۴-۳-۵ تشبیه معکوس یا مقلوب
۱۰۲	۴-۲-۴-۳-۶ تشبیه مضمحل
۱۰۳	۴-۲-۴-۳-۷ تشبیه مشروط

- ۱۰۳..... ۴-۲-۴-۲-۸ تشبیه تفضیل
- ۱۰۴..... ۴-۲-۴-۳-۹ تشبیه مضمّر و تفضیل
- ۱۰۴..... ۴-۲-۴-۳-۱۰ تشبیه تمثیل
- ۱۰۵..... ۴-۲-۴-۴ انواع تشبیه به لحاظ ادات
- ۱۰۵..... ۴-۲-۴-۴-۱ تشبیه مرسل
- ۱۰۶..... ۴-۲-۴-۴-۲ تشبیه مؤکّد (بالکنایه، محذوف الادات)
- ۱۰۷..... ۴-۲-۴-۴-۳ تشبیه بلیغ
- ۱۰۸..... ۴-۲-۴-۵ انواع تشبیه به لحاظ وجه شبه
- ۱۰۸..... ۴-۲-۴-۵-۱ تشبیه مفضل
- ۱۰۹..... ۴-۲-۴-۵-۲ تشبیه مجمل
- ۱۱۰..... نتیجه گیری
- ۱۱۲..... ۴-۲ استعاره
- ۱۱۲..... ۴-۱-۱ آفرینشی صارفه
- ۱۱۳..... ۴-۳-۲ اصطلاحات استعاره
- ۱۱۳..... ۴-۳-۳ زیبایی استعاره
- ۱۱۴..... ۴-۳-۴ غرض و نیت در استعاره
- ۱۱۵..... ۴-۳-۵ گونه‌های استعاره
- ۱۱۵..... ۴-۳-۵-۱ استعاره‌ی مرحله
- ۱۱۶..... ۴-۳-۵-۱-۱ گونه‌های استعاره‌ی مصرع
- ۱۱۶..... ۴-۳-۵-۱-۱-۱ مصرعه‌ی مصرعه
- ۱۱۶..... ۴-۳-۵-۱-۱-۲ مصرعه‌ی مصرعه
- ۱۱۷..... ۴-۳-۵-۱-۱-۳ مصرعه‌ی مصرعه
- ۱۱۸..... ۴-۳-۵-۲ استعاره‌ی مکنیه
- ۱۲۰..... ۴-۳-۵-۳ استعاره‌ی مرکب
- ۱۲۰..... ۴-۳-۵-۴ استعاره‌ی تبعیه
- ۱۲۱..... نتیجه گیری
- ۱۲۲..... ۴-۴ تشخیص
- ۱۲۳..... ۴-۴-۱ اهداف جهان ملک از آوردن تشخیص
- ۱۲۳..... ۴-۴-۱-۱ ایجاد حرکت و زیبا سازی تصاویر شعری
- ۱۲۴..... ۴-۴-۱-۲ بیان پیام مهم و در خور توجه
- ۱۲۵..... ۴-۴-۱-۳ آفرینش تشبیه مضمّر تفضیل
- ۱۲۵..... ۴-۴-۲ روش‌های خلق و آفرینش تشخیص در غزلیات جهان ملک خاتون
- ۱۲۵..... ۴-۴-۲-۱ خطاب به موجودی بی جان و یا مفهومی انتزاعی
- ۴-۴-۲-۲ افزودن یکی از اعضاء یا صفات و اعراض مربوط به انسان به یک مفهوم انتزاعی و غیر محسوس
- ۱۲۵.....

- ۴-۲-۳ افزودن یکی از اعضاء یا اجزاء یا صفات و اعراض مربوط به انسان به یک شیء محسوس
- ۱۲۶..... طبیعی و غیر طبیعی
- ۴-۲-۴ اضافه‌ی موصوف به صفت
- ۱۲۶..... نتیجه گیری
- ۴-۵ مجاز
- ۴-۵-۱ تأثیر و اهمیت مجاز
- ۴-۵-۲ قرینه و علاقه
- ۴-۵-۲-۱ علاقه‌ی کلیت و جزئیت
- ۴-۵-۲-۱-۱ ذکر کل و اراده‌ی جزء
- ۴-۵-۲-۲ ذکر جزء و اراده‌ی کل
- ۴-۵-۲-۲-۱ مجاز به علاقه‌ی حال و محل
- ۴-۵-۲-۲-۱-۱ ذکر محل و اراده‌ی حال
- ۴-۵-۲-۲-۲ ذکر محل اراده‌ی محل
- ۴-۲-۳ علاقه‌ی لازمیت و ملزومیت
- ۴-۵-۲-۴ علاقه‌ی سبب یا علت و معلولی
- ۴-۵-۲-۴-۱ ذکر سبب (علت) و اراده‌ی مسبب (معلول)
- ۴-۵-۲-۴-۲ ذکر مسبب (معلول) و اراده‌ی سبب (علت)
- ۴-۵-۲-۵ علاقه‌ی عموم و خصوص
- ۴-۵-۲-۵-۱ ذکر خاص و اراده‌ی عام
- ۴-۵-۲-۵-۲ ذکر عام و اراده‌ی خاص
- ۴-۲-۶ علاقه‌ی ماکان و مایکون
- ۴-۵-۲-۶-۱ علاقه‌ی ماکان
- ۴-۵-۲-۶-۲ علاقه‌ی مایکون
- ۴-۵-۲-۷ علاقه‌ی جنس
- ۴-۵-۲-۸ علاقه‌ی صفت و موصوف
- ۴-۵-۲-۸-۱ صفت جانشین موصوف محذوف می‌شود
- ۴-۵-۲-۸-۲ مضاف الیه به جای تمام اضافه (مضاف و مضاف الیه) به کار می‌آید
- ۴-۵-۲-۹ علاقه‌ی مجاورت
- ۴-۵-۲-۱۰ علاقه‌ی قوم و خویشی
- ۱۴۰..... نتیجه گیری
- ۴-۶ کنایه
- ۴-۶-۱ ارزش زیبایی شناسی کنایه
- ۴-۶-۲ انواع کنایه به لحاظ مکتبی عنه
- ۴-۶-۲-۱ کنایه از فعل یا مصدر
- ۴-۶-۲-۲ کنایه‌ی موصوف
- ۴-۶-۲-۳ کنایه‌ی صفت

۱۴۶	نتیجه گیری
۱۴۹	فصل پنجم: بدیع
۱۴۹	۵-۱ بدیع
۱۴۹	۵-۲ انواع بدیع
۱۵۰	۵-۲-۱ مهم‌ترین صنایع بدیع معنوی در غزلیات جهان ملک خاتون
۱۵۰	۵-۲-۱-۱ اغراق
۱۵۱	۵-۲-۱-۲ ارسال المثل یا تمثیل
۱۵۲	۵-۲-۱-۳ تجاهل العارف
۱۵۲	۵-۲-۱-۴ مراعات النظیر (تناسب، مؤاخات، تلفیق، ائتلاف)
۱۵۲	۵-۲-۱-۵ تضاد (مطابقه، طباق، تطبیق و تکافو)
۱۵۴	۵-۲-۱-۶ متناقض نما
۱۵۴	۵-۲-۱-۷ حس آمیزی
۱۵۶	۵-۲-۱-۸ تلمیح
۱۵۷	۵-۲-۱-۸-۱ تلمیح به ابوالخیر
۱۵۸	۵-۲-۱-۸-۲ تمیحات داستانی
۱۶۰	۵-۲-۱-۸-۳ تلمیحات رخی
۱۶۰	۵-۲-۱-۸-۴ تمیحات زهد
۱۶۲	۵-۲-۱-۹ ایهام
۱۶۳	۵-۲-۱-۹-۱ ایهام تناسب
۱۶۴	۵-۲-۱-۹-۲ ایهام تضاد
۱۶۵	۵-۲-۱-۹-۳ ایهام تبادر
۱۶۵	۵-۲-۱-۹-۴ ایهام ترجمه
۱۶۶	۵-۲-۱-۹-۵ استخدام
۱۶۷	۵-۲-۱-۱۰ مدح شبیه به ذم
۱۶۷	۵-۲-۱-۱۱ تضمین
۱۶۷	۵-۲-۱-۱۲ حسن تعلیل
۱۶۸	۵-۲-۱-۱۳ سیاقه الاعداد
۱۶۹	۵-۲-۱-۱۴ تنسیق الصفات
۱۶۹	۵-۲-۱-۱۵ سؤال و جواب
۱۶۹	۵-۲-۱-۱۶ لفظ و نشر
۱۷۰	نتیجه گیری
۱۷۳	فصل ششم: پیوند شعر و موسیقی
۱۷۳	۶-۱ پیوند شعر و موسیقی
۱۷۴	۶-۲ انواع موسیقی شعر
۱۷۴	۶-۲-۱ موسیقی بیرونی
۱۷۴	۶-۲-۱-۱ وزن

- ۱۷۶ ۶-۲-۱-۲ عروض
- ۱۷۷ ۶-۲-۱-۳ آرکان عروضی
- ۱۷۸ ۴-۲-۱-۴ انواع اوزان به کار رفته در غزلیات جهان ملک
- ۱۷۸ ۶-۲-۱-۴-۱ بحر هزج
- ۱۸۰ ۶-۲-۱-۴-۲ بحر رمل
- ۱۸۲ ۶-۲-۱-۴-۳ مضارع
- ۱۸۳ ۶-۲-۱-۴-۴ محذوف
- ۱۸۴ ۶-۲-۱-۴-۵ خفیف
- ۱۸۴ ۶-۲-۱-۴-۶ رجز
- ۱۸۵ ۶-۲-۱-۴-۸ منسرح
- ۱۸۵ ۶-۲-۱-۴-۹ سریع
- ۱۸۶ نتیجه گیری
- ۱۸۷ ۶-۲-۲ مه سبقت برنی
- ۱۸۷ ۶-۲-۲-۱ تسجیل
- ۱۸۸ ۶-۲-۲-۱-۱ سجع در غزلیات جهان ملک خاتون
- ۱۸۸ ۶-۲-۱-۱-۱ جمع مثنوی
- ۱۸۸ ۶-۲-۲-۱-۱-۲ سجع طرف
- ۱۸۸ ۶-۲-۲-۱-۱-۳ سجع وازر
- ۱۸۹ ۶-۲-۲-۲ ترصیع
- ۱۹۰ ۶-۲-۲-۳ موازنه
- ۱۹۰ ۶-۲-۲-۴ تضمین المزدوج
- ۱۹۱ ۶-۲-۲-۵ تجنیس
- ۱۹۱ ۶-۲-۲-۵-۱ انواع جناس در غزلیات جهان ملک
- ۱۹۱ ۶-۲-۲-۵-۱-۱ جناس تام
- ۱۹۲ ۶-۲-۲-۵-۱-۲ جناس مرکب
- ۱۹۲ ۶-۲-۲-۵-۱-۳ جناس زاید
- ۱۹۲ ۶-۲-۲-۵-۱-۳-۱ مختلف الاول (جناس مطرف یا مزید)
- ۱۹۳ ۶-۲-۲-۵-۱-۳-۲ مختلف الوسط (جناس وسط)
- ۱۹۳ ۶-۲-۲-۵-۱-۳-۳ مختلف الاخر (جناس مدّیل)
- ۱۹۴ ۶-۲-۲-۵-۱-۴ جناس مضارع
- ۱۹۴ ۶-۲-۲-۵-۱-۵ جناس لاحق
- ۱۹۵ ۶-۲-۲-۵-۱-۶ جناس مطرف
- ۱۹۵ ۶-۲-۲-۵-۱-۷ جناس خط یا تصحیف
- ۱۹۶ ۶-۲-۲-۵-۱-۸ جناس ناقص (محرّف)
- ۱۹۶ ۶-۲-۲-۵-۱-۹ جناس اقتضاب یا اشتقاق
- ۱۹۷ ۶-۲-۲-۵-۱-۱۰ جناس ریشه
- ۱۹۷ ۶-۲-۲-۶ تکرار

- ۱۹۷ ۶-۲-۲-۶-۱ تکرار واک یا واج آرایه
- ۱۹۷ ۴-۲-۲-۶-۱-۱ همحرفی یا همحروفی
- ۱۹۸ ۶-۲-۲-۶-۱-۲ هم صدایی
- ۲۰۰ ۶-۲-۲-۶-۲ تکرار هجا
- ۲۰۰ ۶-۲-۲-۶-۳ تکرار واژه
- ۲۰۰ ۶-۲-۲-۶-۳-۱ رد الصدر علی العجز
- ۲۰۰ ۶-۲-۲-۶-۳-۲ رد العجز علی الصدر
- ۲۰۱ ۶-۲-۲-۶-۳-۳ تکریر یا تکرار
- ۲۰۱ ۶-۲-۲-۶-۴ تکرار عبارت یا جمله
- ۲۰۳ نتیجه گیری
- ۲۰۳ ۶-۲-۳ موسیقی کناری
- ۲۰۳ ۶-۱-۱ زبیه
- ۲۰۶ ۶-۲-۱ انواع قافیه
- ۲۰۶ ۶-۲-۳-۱-۱-۱ قافیهی درونی
- ۲۰۶ ۶-۲-۳-۱-۱-۲ قافیهی کناری
- ۲۰۷ ۶-۲-۳-۲ ردیف
- ۲۰۷ ۶-۲-۳-۲-۱ ردیف در معرجهان ملک خاتون
- ۲۰۸ ۶-۲-۳-۲-۱-۱ ابون ردیف در شعر جهان ملک خاتون
- ۲۰۸ ۶-۲-۳-۲-۱-۱-۱ اسم
- ۲۰۸ ۶-۲-۳-۲-۱-۱-۲ ضمیر
- ۲۰۸ ۶-۲-۳-۲-۱-۱-۳ حرف
- ۲۰۹ ۶-۲-۳-۲-۱-۱-۴ فعل
- ۲۰۹ ۶-۲-۳-۲-۱-۱-۵ قید
- ۲۱۰ ۶-۲-۳-۲-۱-۱-۶ صفت
- ۲۱۰ ۶-۲-۴ موسیقی معنوی
- ۲۱۴ فصل هفتم: سبک شناسی غزلیات جهان ملک خاتون
- ۲۱۴ ۷-۱ سبک شناسی
- ۲۱۵ ۷-۲ انواع روش‌های سبک شناسانه
- ۲۱۶ ۷-۲-۱ ویژگی زبانی
- ۲۱۷ ۷-۲-۲ ویژگی فکری
- ۲۱۷ ۷-۲-۳ ویژگی ادبی
- ۲۱۷ ۷-۳ ویژگی‌های زبانی غزلیات جهان ملک خاتون
- ۲۱۷ ۷-۳-۱ ویژگی آوایی غزلیات
- ۲۱۹ ۷-۳-۲ ویژگی‌های لغوی یا سبک شناسانه‌ی واژه‌ها در غزلیات جهان ملک خاتون
- ۲۲۱ ۷-۳-۳ ویژگی‌های نحوی غزلیات جهان ملک خاتون

- ۲۳۵..... ۷-۴ ویژگی‌های فکری غزلیات جهان ملک خاتون
- ۲۳۵..... ۷-۴-۱ احوال معشوق
- ۲۳۶..... ۷-۴-۲ احوال عاشق
- ۲۳۹..... ۷-۵ ویژگی‌های ادبی غزلیات جهان ملک
- ۲۳۹..... ۷-۶ ویژگی‌های خاص شعر جهان ملک خاتون
- ۲۳۷..... ۷-۷ ابتکارات شعری جهان ملک
- ۲۳۷..... نتیجه گیری
- ۲۴۰..... ۷-۸ مقایسه‌ی سبکی غزلی از سعدی، حافظ و جهان ملک خاتون
- ۲۴۱..... ۷-۸-۱ ویژگی زبانی
- ۲۴۱..... ۷-۸-۱-۱ بررسی شعرها از نظر آوایی
- ۲۴۲..... ۷-۸-۱-۱-۱ غزل سعدی
- ۲۴۳..... ۷-۸-۱-۱-۲ غزل حافظ
- ۲۴۴..... ۷-۸-۱-۱-۳ غزل جهان ملک خاتون
- ۲۴۵..... ۷-۸-۱-۲ بررسی شعرها از نظر لغوی
- ۲۴۵..... ۷-۸-۱-۲-۱ غزل سعدی
- ۲۴۶..... ۷-۸-۱-۲-۲ غزل حافظ
- ۲۴۷..... ۷-۸-۱-۲-۳ غزل جهان ملک
- ۲۴۷..... نتیجه گیری
- ۲۴۷..... ۷-۸-۱-۳ بررسی شعرها از نظر نحوی
- ۲۴۷..... ۷-۸-۱-۳-۱ غزل سعدی
- ۲۴۸..... ۷-۸-۱-۳-۲ غزل حافظ
- ۲۴۸..... ۷-۸-۱-۳-۳ غزل جهان ملک خاتون
- ۲۴۹..... نتیجه گیری
- ۲۴۹..... ۷-۸-۲ ویژگی فکری
- ۲۴۹..... ۷-۸-۲-۱ غزل سعدی
- ۲۴۹..... ۷-۸-۲-۲ غزل حافظ
- ۲۵۰..... ۷-۸-۲-۳ غزل جهان ملک خاتون
- ۲۵۰..... نتیجه گیری
- ۲۵۱..... ۷-۸-۳ ویژگی‌های ادبی
- ۲۵۱..... ۷-۸-۳-۱ غزل سعدی
- ۲۵۲..... ۷-۸-۳-۲ غزل حافظ
- ۲۵۳..... ۷-۸-۳-۳ غزل جهان ملک خاتون
- ۲۵۴..... نتیجه گیری
- ۲۵۵..... نتیجه گیری کلی
- ۲۶۴..... فهرست منابع و مآخذ

مقدمه

در تاریخ پرافتخار ایران از دیر باز ادبیات و هنر از جایگاه برجسته‌ای برخوردار بوده است و ادبیات و فرهنگ غنی این سرزمین یکی از بارورترین و شگفت‌انگیزترین پدیده‌های ادبی و فرهنگی جهان می‌باشد.

هنر نتیجه‌ی کوشش انسان برای ایجاد زیبایی است و شعر یکی از جلوه‌های هنر که هدفش جست و جوی زیبایی، ایجاد آن و رسیدن به آرمان‌هایی است که آدمی در ذهنش می‌پروراند. انسان‌ها به طور فطری و طبیعی به زیبایی گرایش دارند. اما هر انسانی زیبایی را از دیدگاه خود تعریف می‌کند و ملاک او در تشخیص زیبایی با دیگری متفاوت است در نتیجه تعاریف متعدّد و متفاوتی از زیبایی به دست می‌آید.

هر چند «در فلسفه یونان باستان و چین و هند عقایدی درباره زیبا و زیبایی و شرایط آن دیده می‌شود» (شاله، ۱۳۴۳: ۳) اما تحقیق و بررسی علمی درباره زیبایی از قرن ۱۸ میلادی آغاز شده و تا امروز نیز ادامه یافته است. زیبایی‌شناسی که از سده هجدهم میلادی و هنر سخن می‌گوید در فلسفه و شعر مورد توجه زیادی قرار گرفته است.

«انسان زیبایی طبیعی را دوست دارد و می‌کوشد از آن نیز در سرد و طبیعت را اصلاح یا تکمیل کند» (ناتل خانلری، ۱۳۶۷: ۳۹). «ذهن هنرمند برای کشف روابط پنهان انسان و طبیعت تلاش می‌کند. این کوشش ذهنی شاعر در کشف روابط پنهان انسان و طبیعت را خیال یا تصویر می‌نامند» (شفیعی کدکنی، ۱۳۸۸: ۲).

تصاویر خیالی، نوعی کاربرد مجازی زبان است که همه‌ی صناعات و تمهیدات بلاغی از قبیل تشبیه، استعاره، مجاز، کنایه و... را شامل می‌شود. این تصاویر یکی از عناصر اصلی شکل‌گیری

شعر به شمار می‌آیند که باشناخت و رمزگشایی آن‌ها می‌توان به دنیای ذهن و روان شاعر نیز راه یافت.

در واقع شاعر به کمک تجربه، قوه‌ی تخیل، احساس و عاطفه‌ی خود اقدام به آفرینش تصاویر خیالی کرده و با تقویت احساس و انتقال آن به شنونده یا خواننده به هدف خود که ایجاد زیبایی، شگفتی و در نهایت تأثیرگذاری است نائل می‌آید.

جهان ملک خاتون بانوی شاعر و شاهزاده خانمی از خاندان اینجو است که با تعبیر ادبی و دانش‌های زبان خود آشنا بوده و به شعر و شاعری علاقه نشان داده است. او در جامعه‌ای به سرودن شعر نرسیده بود که نه تنها شعر و شاعری برای زنان نوعی تجاور از حد محسوب می‌شد بلکه، تعلیم خواندن و نوشتن نیز برای آنان نوعی انحراف به حساب می‌آمد.

جهان ملک بعد از سال ۷۲۵ هـ. ق) ولادت یافته و تا سال (۷۸۴ هـ. ق) زیسته است. از او دیوان شعری بالغ بر پانزده هزار بیت به جا مانده که حاوی ۱۴۱۳ غزل، ۳۵۷ رباعی، ۱۳ قطعه، ۴ قصیده و ۱ ترجیع بند می‌باشد.

از آنجایی که هر شاعر در زندگی خود دارای تجارب خاصه‌ای است مسلماً شعر او نیز دارای اختصاصات و جنبه‌های زیبایی‌شناسانه‌ی ویژه‌ی می‌باشد.

شناخت جنبه‌های زیبایی‌شناسانه‌ی شعر هر شاعر می‌راند در شناخت فضای فکری، ادبی، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی زمان شاعر و نظام ذهنی او که پایانی نماید.

پس بر آن شدیم تا با بررسی این جنبه‌های زیبایی‌شناسانه‌ی شعر جهان ملک نه تنها با فکر، ادب، فرهنگ، سیاست و اجتماع زمان او آشنا شویم بلکه قدرت و زیبایی‌های شعری او را نیز شناخته و به هویت شعری او بیشتر پی ببریم.

جهان ملک که در زمان خود- قرن هشتم- به شاعری شهره بود، پس از گذشت قرن‌های متمادی، در قرن چهاردهم، هنوز ناشناخته مانده و آن طور که شایسته است شخصیت هنری او مورد توجه و بررسی قرار نگرفته است. بنابراین «زیبایی‌شناسی غزلیات جهان ملک» به عنوان موضوع تحقیق انتخاب شد.